

VECKOBLADET

2020:24

200904

46:e årgången

Friday for Future alla fredagar

Under Coronapandemin så strejkar vi främst [#digital](#), [#flattenthecurve](#), [#climatestrikeonline](#). Håll utkik på hemsidan och i gruppen efter ev andra aktiviteter på fredagen. Några personer finns vid lunchtid på plats på Stortorget under behörigt avstånd till varandra.

Vandring i Höjeådalens

Jag kommer själv att promenera genom området på söndag. Jag finns på torget framför Klostergårdskyrkan på söndag klockan 14. Den som vill och vågar i dessa coronatider får gärna följa med mig. Natur är som vackrast nu i högsommartider. Vi kommer att ansluta till Naturskyddsföreningens vandring vid fågeltornet klockan 15.

Gunnar Stensson

Söndag 6 sept har Naturskyddsföreningen i Lund och Höjeådalens intresseförening en vandring i Höjeådalens. Samling kl 15.00 vid fågeltornet norr om reningsverksdammarna, där Höjeåvägen möter Högbovägens förlängning. Under vandringen får man uppleva naturen och få information om exploateringsplanerna. Man behöver inte vara medlem i Naturskyddsföreningen.

Anders Lindholm

Solidaritet med människor på flykt - En konstutställning

Hösten 2020 går hos Vänsterpartiet i solidaritetens tecken. Temat 'Solidaritet i välgång och kris' kommer att spänna över flera centrala politiska områden.

Den 5-6 september anordnar Arabiska Vänstern ett kulturevent med utställning av hantverk och konst. Detta för att lyfta solidaritet med flyktingar som flyr från sina länder på grund av krig samt synliggöra nödvändigheten av en human asylpolitik. I tider då Israel annekterar Palestinsk mark är det viktigt att visa solidaritet med det palestinska folket.

Medverkande konstnärer:

Yahya Ashmawi

Mamoun Al Shayeb

Maha Kadoura

Azhar Mahdi

Hayat Alsidawi

Rasha Ekdahl Allababidi

Plats: Poeten på hörnet Södra Förstadsgatan 65 B, Malmö

5 september kl 17-20

6 september kl 12-18

Missade du Jonas Sjöstedts sommartal?

[Se talet här »](#)

Jonas Sjöstedts sommartal 2020 (talade ordet gäller)

Mina Vänner,

Välkomna hit till Umeå och mitt sommartal. Denna märkliga sommar 2020. Vi brukar vara i parken här borta med hundratals människor. Nu sitter vi utspridda 20 personer på ett café.

Det är ju så det är nu. Det blev varken musikfestivaler eller Pridetåg den här sommaren, det fick bli fjällen istället. Det blev fint det också. Vi har ändå klarat oss bra även om morsan och svärföräldrarna börjar bli less på det här med karantän.

Men de har klarat sig undan smittan, det är det viktigaste. Alla har inte gjort det.

[Läs talet här »](#)

Om copyright och nätets frihet: Slutet på första akten av Göran Persson

Som jag förutspådde i förra numret så kröp jag till korset och betalade den tvivelaktiga fakturan på 1.900 SEK.

Det kändes konstigt på flera sätt. Blev jag lurad eller inte? Jag vet inte, meningarna är delade på nätet. Företaget som får pengarna finns, inte i Sverige men det är registrerat i Danmark. Det känns också konstigt, TT har alltid verkat ursvenskt för mig, varför använder man ett utländskt indrivningsföretag.

Om det nu kändes så konstigt så varför betalade jag? Finns väl bara ett skäl, rädsla och feghet inför en eventuell rättsprocess. Även om jag och många andra tycker att copyright-lagstiftningen är orättfärdig så är den trots allt som den är.

Många prenumeranter har hört av sig och erbjudit sig att hjälpa till med betalningen. Jag tackar och bockar! Men, om det stannar vid detta så klarar det sig utan någon insamling. Om det däremot kommer till fler krav av denna typ så kommer såklart saken i ett annat läge.

Det känns viktigt att VB produceras utan pengar är inblandade, slika ting är det ont om nuförtiden.

Svensk skola – privatisering, sekretess och vinst av Gunnar Stensson

När skolbolagens giriga ägare fikar efter vinst har de stöd i den profitgynnande lagstiftningen om sekretess, fastslog en domstol i vintras. De behöver inte offentliggöra annat än sådana fakta som är fördelaktiga i konkurrensen om skolpengen.

När Internationella Engelska skolan häromveckan tillfrågades om andelen obehöriga lärare, vägrade de svara. (Emma Leijnse, SDS 31 augusti, ”Du får inte veta vad du väljer mellan”).

Däremot publicerar Internationella Engelska Skolan gärna sina betygsresultat. De är höga. Sedan friskolorna började konkurrera med betyg steg de svenska betygen snabbt, samtidigt som kunskapsresultaten rasade.

Det är en annan del av debatten, den om betygen. Den har dragits igång av bland andra Jenny Maria Nilsson, SDS 29 augusti ”Dags att skrota lönsamt lärande”. Hon utgår bland annat från den nya betygsutredningen som föreslår att vi upphör med kursbetygen och återgår till ämnesbetyg. Ett senkommet, men efterlängtat förslag.

Tillbaka till debatten om friskolornas ensamrätt att dölja dåliga förhållanden med stöd av sekretesslagen. Det gav dem ett övertag över våra gemensamma skolor, som även i fortsättningen var tvungna att publicera sanna siffror, även om det gjorde det svårare att hävda sig i konkurrensen.

Men så i somras fick Skolverket den geniala idén att av rättviseskäl låta sekretessen omfatta också de kommunala skolorna.

Då tog det hus i helvete! Lärarfack, friskoleförbund, skolpolitiker och skolexperters var plötsligt eniga. Sekretessen omöjliggjorde det så kallade fria valet!. Lagen måste omprövas!

Låt oss hjälpa till att hålla trycket uppe, både mot sekretessen, det nuvarande betygssystemet och den vinstjakt som ligger bakom sekretesslagstiftningen och har lett till den svenska skolans nedgång från en topplacering bland världens skolor år 2000 till ett trist läge bland diverse andra medelmåttiga skolsystem 2020. Den svenska skolans jakt efter vinst i stället för studier för kunskap är unik i världen sedan Chile övergav den hyperkapitalistiska skola som diktatorn Pinochet införde.

Alliansfri? av Sten H.

I förra veckan kunde man i DN läsa att Sverige bjudit in USA att delta i de kommande flygvapenövningarna på Nordkalotten, Nu ska vi alltså samarbeta med US Airforce - en organisation känd för sina helhjärtade insatser i t.ex Vietnam. Libyen och Syrien. Sveriges närmande till USA når alltså ständigt nya höjder. Vi ska absolut inte gå med i i NATO försäkras det, en perfekt urskuld för den politik som reellt förs av regeringen under ledning av försvarsminister Hultqvist. Finns det någon i regeringen som bryr sig? Nej, ingen tycks vara villig att ta på sig den roll som länge spelades av personer som Wigforss och Undén. Statsministerns civila jobb var väl att svetsa bandvagnar på Hägglunds i Örnsköldsvik. Man kan gissa att han är mera intresserad av exportmöjligheterna för hans gamla företag än att hålla distans till USA.

Några veckor tidigare.

I Dagens Nyheter 8 juli, publicerades under rubriken "Kommunerna som får nya förband" en intervju av tidningens försvarsreporter Mikael Holmström med riksdagsman Allan Widman (L):

"I klartext gäller det förbindelserna med Trondheim i Norge med en stor hamn och berggrum där USA:s marinkår har lagrat stridsvagnar och annan tung utrustning.

–Tanken som regeringen har är naturligtvis att vi ska ha förband som kan eskortera och skydda den amerikanska marinkåren ner genom Sverige, säger Allan Widman".

Såväl intervjuaren som den intervjuade är välrenommerade och välinformerade försvarsdebattörer och det finns ingen anledning att tro att deras yttranden är fria fantasier eller bara är baserade på rykten.

Man kan då fråga följande: Finns det en överenskommelse mellan USA och Sverige att vi ska tillåta amerikanska trupper att gå in i Sverige enligt detta scenario? Kanske en lämplig fråga till försvarsministern i riksdagen.

Ingen ände på elrullbräde-elände av Ulf Nymark

Gångbanan vid Mårtenstorgets sydöstra hörn

På min cykelfärd idag (torsdag) omkring kl. 8.45 från Mårtenstorget till busshållplatsen Gastelyckan Öster, en sträcka på cirka 2 kilometer fanns inte mindre än 9 elrullbrädor uppställda eller, i de flesta fall, liggande på gång- och cykelbanan. Allra värst såg det ut vid Mårtenstorget, där hela gångbanan blockerades.

Tekniska nämndens majoritet tycks är uppenbarligen obenägen att ta itu med eländet, trots att vaga löften om skärpning gentemot elrullbrädesföretagen då och då antyds. Nog har FNL förnyat Lund med att tillåta denna nedskräpning och dessa frekventa trafik hinder med åtföljande olycksrisker!

Inte tid att spänna musklerna för Gaza? av Gunnar Olofsson

Spänningen ökar kring det avspärrade Gaza där över två miljoner människor lever i vad som bäst kan beskrivas som ett enormt utomhusfängelse. Efter 13 år av israelisk blockad, och återkommande militära attacker, är infrastrukturen helt i ruiner med brist på el, rent vatten, avlopp och fungerande skolor och sjukvård. Arbetslösheten är skyhögt och en majoritet av familjerna lever under fattigdomsgränsen och beroende av bistånd för sin överlevnad.

Nu har blockaden skärpts ytterligare. Israel har strypt tillgången på bränsle till Gazas enda kraftverk, stängt den sista kvarvarande gränsövergången och börjat attackera fiskare på bara några sjömil avstånd från kusten. När så Covid-19 börjat få fäste i Gaza riskerar hela sjukvården att kollapsa - och FN:s humanitära koordinator har varnat för att en destabilisering av hela området, med mer och okontrollerat våld, kan vara på väg.

”Om det är någon gång EU och Sverige ska spänna musklerna i demokratins namn är det nu” skriver EU-parlamentarikern Karin Karlsbro (Liberalerna) i ett upprört inlägg.

Men, hoppsan, det gällde visst Belarus – inte någon humanitär katastrof i Gaza. Om den må vi kanske inte tala eller spänna musklerna mot?

Lunds största läsecirkel 2020 av Gunnar Stensson

Folkbiblioteken i Lund har valt *En droppe midnatt* av Jason Timbuktu Diakité i bearbetning av Mustafa Can, när de i höst åter startar sitt stora arrangemang **Lund läser**.

Ett lyckat val! Timbuktus självbiografiska berättelse handlar om Lund där han växte upp under 1990- och 2000-tal, om Tunaskolan, Norra Fäladen, Spyken, Botulfsplatsen och Vårfruskolan, men utvidgas i rum och tid till New York (där hans far tidigare bodde), Haarlem, svart musikkultur, hiphop, de amerikanska sydstaterna, 17- och 1800-talets slavhandel, Afrika, Black Lives Matter, polisvåldet i USA (aktuellt exempel Kenosha, Wisconsin, där president Trump backar upp det), USA som världens ojämlikaste land med 25 procent av jordens fångar på endast 5 procent av jordens befolkning och Trumps valkampanj 2016 som liknar dagens hatfyllda kampanj, allt sådant som är aktuellt just nu, under hösten 2020, och kommer att fortsätta att vara det under överskådlig tid.

I berättelsen förekommer ledarna i medborgarrätts-kampen Martin Luther King, Malcolm X och Stokely Carmichael och författare som Richard Wright, James Baldwin och Ralph Ellison.

Under hösten arrangerar folkbiblioteken en rad föreläsningar, bland annat om rasism, Sverige och den transatlantiska slavhandeln, hiphop som litteratur och New Yorks historia.

En droppe midnatt är den perfekta uppföljningen till VB:s två krönikor om slaveri och rasism i äldre amerikansk litteratur.

[Läs mer på bibliotekets sida »](#)

Röda kapellet: lite knaggligt men på G av Lars Borgström

Röda Kapellet skulle haft sitt traditionella sensommarinternat i helgen. Vi brukar vara i nordöstra Skåne med övernattnings mellan lördag och söndag och liten fest på lördagen. I år blev det inte så. Coronan lade hinder i vägen. I stället så hyrde vi in oss två dagar på Magle Konserthus, som är en fantastisk lokal mitt i stan.

Under våren hade vi arbetat fram ett program: *Statarstämmor i dur och moll*, som vi planerade att framföra ute på Statarmuseet i Torup under april i år. Det är 75 år sedan som statarsystemet avskaffades. Med texter av välbekanta skribenter, och musik för att komplettera texterna. Så kom coronakletet och föreställningen sköts fram till i september i år, men det gick ju inte heller så nu har speldatum satts till i april 2021. Vi bestämde också i våras att vi skulle kunna spela en kortare version under Kulturnatten i år, men så ställdes Kulturnatten in och ersattes av en digital kulturnatt. Vad det nu kan vara? Inget mingel. Ingen mat. Inget prat.

När Kulturnatten ställdes in så blev vi erbjudna att göra en 20 minuters film, en lång trailer, som kommer att lägga ut digitalt på "Kulturnatten". Lunds kommun kom med filmare och support på söndagseftermiddagen och på Kulturnatten kan vi, och ni, ser hur det blev.

Vårt icke-internat ägnade vi nu åt att repa musik till höstens appellmöten, men också att träna inför filminspelningen av den kortare versionen av statarprogrammet. Lätt utklädda och läste vi texterna och spelade musiken.

Kapellet har under coronan haft svårt att hitta en replokal som är stor nog för att vi skall kunna stå med tillräcklig fysisk distans. Vi brukar repa på Folkuniversitetet, men där är det nu för trångt. Vi vill inte stå ute i november. Inte lätt att hitta något större, gratis eller billigt, men vi hoppas att det skall lösa sig.

Höstens appellmöten blir den 12 september och den 3 oktober, båda gångerna klockan 11 och på Mårtenstorget. Om det blir fler än 50 åhörare har vi lovat polisen att omedelbart avbryta aktiviteten.

Alltså boka in 24 och 25 april 2021 för den långa versionen på Statarmuseet ute i Torup och den korta versionen på digitala kulturnatten den 19 september på nätet.

Lars Borgström, text och foto

Låt bli! av Gunnar Stensson

Vi har vild, blomstrande, orörd natur i ett övergivet område mellan Värpinge, Gamla Väster, Åkerlund & Rausings fula fabriksområde och dammarna.

Orörd är kanske inte rätta ordet. Tvärtom, området har ständigt skövlats. Först släppte sockerbruket upp i Lund ut stinkande kloakvatten i Höje å så de betande korna förgiftades och dog. Sedan kom Lunds fullmäktige på att man skulle bygga ett reningsverk. Att det skulle placeras i Källby, ett gammalt jordbruksområde, struntade man i. Här skulle det bli reningsverksdammarna! I årtal grävde man bort åkrar, byar, trädgårdar och dungar. Bort med skiten! Man lastade av schaktmassorna i en stor, stor hög vid järnvägen. När man grävt färdigt cementade man dammarna. Där skulle skiten flöda. Så byggde man reningsverket vid Höje å. Alltsammans var jävligt fult.

Baktanken var att upplåta mark till ett stort industriområde intill reningsverket och dammarna. Man fördrev de sista jordbrukarna och hägnade in området. Nu gällde det att få dit industrier. De skulle bort från centrala Lund. Där luktade ju apa!

Kommunpolitikerna ville få dit Tetrapak. Man bönade och bad och mutade, när inget annat hjälpte. Ni ska få mark gratis och vatten och el! Ni ska få avlopp gratis! Bara ni kommer. Vi har byggt ett gigantiskt reningsverk och kilometervis med reningsdammarna. Tetrapak nobbade.

Vi ska till och med fixa ett industrispår med anknötning till stambanan! Ja, okej då, vi kommer. Det hände ungefär 1939.

Några bitar mellan industriområdet och reningsverket, liksom mellan dammarna och Höje å blev över. Dem sket man i. Nu är de Lunds Naturreservat.

Vad människan hade förstört återuppbyggde naturen. Dammarna fylldes med fågel och fisk. Ålar vandrade upp från Öresund. Bin, humlor, fjärilar och trollsländor svirrade omkring. Grodor och paddor kväkte, Längs ån trängdes lövträd, buskar och blommor. På de överblivna jordbitarna fick gamla träd stå kvar medan nya växte fritt. Lönn, ask, bok, pil, körsbärs- och äppleträd. Och ett valnötsträd. Buskar med björnbär, svarta vinbär, krusbär och fläder. Naturen fick vara ifred i 60 år.

Så kom den tid då man började respektera naturen, rentav bli rädd för den. Då kom IIIEA. Nej det är inte ett ångestskri. Det betyder *International Institute for Environment Economics*. IIIEA genomförde 2006 och 2008 konferenser i Lund om upphettning, koldioxid, miljögifter, konstgödning med mera. De avslutade konferenserna med att plantera hundratals nya träd i området och räknade ut vilka stora mängder koldioxid träden skulle binda. 2008 var Lunds kommun inblandad och planterade ensam 200 träd. Man satte upp ett par skyltar där man skröt om sitt klimatarbete.

"Vid Källby har elever vid Internationella miljöinstitutet i Lund under två år planterat träd för att kompensera sina flygresor under utbildningen.

Intill finns nu alltså ytterligare en plantering som när allt är fullbordat ska bestå av drygt 300 träd. Av dessa har kommunen skänkt 200, som tillägnas det nyligen avslutade framtidsmötet "The Planet in 2050" i Lund. Övriga träd har privatpersoner och en bank donerat.

– Klimatträden är bra för miljön och bidrar dessutom till att göra det här området, som är ett av de mest uppskattade rekreationsområdena i Lund, lite grönare, förklarade Tomas Avenborg vid invigningen.

[Läs hela artikeln i Sydsvenskan »](#)

Foto: Torbjörn Carlson

Medan Emil Nordh från Bleckhornen blåste en trumpetfanfar satte Hiromi Blomberg det första trädet på klimatplanteringen. Tomas Avenborg, ordförande i tekniska nämnden, var behjälplig.

De tolv följande åren glömde man planteringen. Träden fick växa fritt. Skyltarna rostade.

Framåt 2020 kom byggnadsnämnden på att man ville bygga en ny stadsdel i det uttjänta gamla industriområdet. Och det gick väl an, området var fullt, luktade illa och hade varit inhägnat i 90 år. Men man började också kasta lystna blickar på de bitar där naturen åter fått utvecklas fritt det senaste decenniet. Dem skulle vi kunna exploatera.

Då blev det stopp, till exploatörernas häpnad. Det hade vuxit fram en stark opinion som såg den fria naturen som något på samma gång livsviktigare och farligare än hus, en gata, trädgårdar eller parker. De vildvuxna skräpområdena fick en ny beteckning: *Lunds naturreservat*.

Det fanns förstås en mäktig motopinion som ville göra naturreservatet så litet som möjligt. Många kommunpolitiker är mer intresserade av *Economics* än av *Environment*.

De senast veckorna har jag som så många andra strövat i Lunds naturreservat. Vi har trampat upp nya stigar i den täta grönskan. Vi plockar bär och äpplen. Det har blivit svårare för oss Klostergårdsbor eftersom järnvägsbygget fullständigt skurit av oss från naturreservatet. Men när man går på de nya stigarna kan man komma alldeles intill brobyggplatsen. Det är en mäktig syn. Liksom på 1930-talet ser man enorma schaktmassor flyttas och kolossala maskiner gräva. Åter hörs det rytmiska dunket när bjälkar slås ner i marken. Järnvägen ska flytta transporter från vägarna. Det är bra. Arbetsplatsen är avgränsad. Det är bra. Men det är oroande att se de enorma krafter människan förfogar över när hon omskapar jordens yta.

De närmaste åren gäller det att kämpa med näbbar och klor för naturreservatet för att inte *Economics* skoningslösa drake ska sluka den sköna *Environment* och utsätta oss för naturens berättigade hämnd.

Jag tänker som vanligt promenera i naturreservatet på söndag. Om någon vill följa med i dessa coronatider så finns jag på torget vid kyrkan i Klostergården klockan 14 på söndag. Promenaden kanske tar ett par timmar.